

Criteris generals sobre custòdia del territori a considerar en
l'avaluació ambiental de plans territorials i urbanístics de caràcter
supramunicipal

Document ocasional xct, 15

Setembre de 2007

Redacció: Xarxa de Custòdia del Territori

Peticionari: Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat

 Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

CRITERIS GENERALS SOBRE CUSTÒDIA DEL TERRITORI A CONSIDERAR EN L'AVALUACIÓ AMBIENTAL DE PLANS TERRITORIALS I URBANÍSTICS DE CARÀCTER SUPRAMUNICIPAL

Setembre de 2007

Document emès per la Xarxa de Custòdia del Territori a petició de la
Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat

DOCUMENTS OCASIONALS DE LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI, 15

Redacció: Xavier Basora (coordinador), Jordi Romero-Lengua, Xavier Sabaté,
X3 Estudis Ambientals

Aportacions i revisions: Jordi Pietx i Hernan Collado, Xarxa de Custòdia del
Territori

Amb la col·laboració de l'empresa:

Publicació inèdita de distribució interna a les entitats, institucions i persones
membres i vinculades a la Xarxa de Custòdia del Territori

Us animem a fer ús i a difondre els continguts d'aquesta publicació, i us demanem
que en fer-ho citeu la font de la informació.

Citació recomanada: Xarxa de Custòdia del Territori. 2007. *Criteris generals sobre
custòdia del territori a considerar en l'avaluació ambiental de plans territorials i
urbanístics de caràcter supramunicipal. 1a edició.* D.O. de la Xarxa de Custòdia del
Territori, 15. 25 pp.

Índex de continguts

---

1. Objecte	4
2. Introducció a la custòdia del territori	6
3. Oportunitats de custòdia del territori en el planejament territorial i urbanístic supramunicipal	8
3.1. Custòdia del territori i planejament territorial i urbanístic supramunicipal	8
3.2. Els instruments del planejament territorial i urbanístic supramunicipal	10
4. Criteris generals per incorporar la custòdia del territori als plans territorials i urbanístics supramunicipals	13
4.1. El potencial del pla i de l'àmbit d'actuació associat per desenvolupar iniciatives de custòdia	13
4.2. Criteris generals per incorporar la custòdia del territori als plans territorials i urbanístics supramunicipals	16
A. Criteris per orientar les polítiques municipals i supramunicipals per obtenir terrenys que tinguin interès per a la custòdia del territori	17
B. Criteris per promoure la custòdia del territori a l'àmbit d'aplicació del pla i facilitar l'assoliment d'acords de custòdia	19
C. Criteris per facilitar la implicació de la societat civil en els processos de decisió i execució associats al planejament que tinguin a veure amb la custòdia del territori	22
Annex: Informació addicional	24

1. Objecte

Dins el procés d'avaluació ambiental dels plans i programes, el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) és l'organisme responsable d'elaborar els anomenats "documents de referència" vinculats a un gran nombre d'instruments de planejament. Aquests documents determinen l'abast de l'informe de sostenibilitat ambiental associat als plans (urbanístics i territorials, en aquest cas) i els criteris, objectius i principis ambientals que han de considerar.

A l'hora de redactar el document de referència, el DMAH analitza un avanç de l'instrument de planejament en qüestió (que inclou un informe de sostenibilitat ambiental preliminar) i realitza consultes prèvies a administracions públiques afectades i públic interessat. En molts casos, la Xarxa de Custòdia del Territori (xct) és una de les entitats que es troba entre el públic interessat i que el DMAH consulta per elaborar aquests documents.

El DMAH considera que una bona mesura per evitar la reiteració innecessària de consultes seria disposar d'un document marc emès per la xct en què es determinin, amb caràcter general, els aspectes a considerar en l'avaluació ambiental dels plans territorials i urbanístics de caràcter supramunicipal pel que fa a custòdia del territori, sens perjudici d'aquells plans on la xct consideri un tractament individualitzat. Per això, el DMAH ha sol·licitat a la xct un document d'aquest tipus a través d'una comunicació, del 25 d'abril de 2007, de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat.

Aquest document és la resposta de la xct a la demanda del DMAH. Concretament, **l'informe aporta criteris generals sobre custòdia del territori a tenir en compte en l'avaluació ambiental de plans territorials i urbanístics de caràcter supramunicipal (plans territorials parcials, plans directores territorials, plans directores urbanístics, etc.)**. Un document paral·lel a aquest aporta també criteris de custòdia del territori per tenir en compte en l'avaluació ambiental de plans urbanístics de caràcter municipal¹.

La xct pretén que aquest document (i el procés d'avaluació ambiental associat) sigui útil als redactors dels plans esmentats perquè coneguin i tinguin en compte els criteris de custòdia del territori en la seva tasca. La xct aposta per un document marc de criteris generals que eviti haver d'elaborar un informe cada vegada que rep una consulta sobre un pla. Així mateix s'elaboraran edicions revisades d'aquest informe quan calgui i que estaran igualment disponibles al web de la xct².

Aquest document s'adreça primerament a la Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat, que el pot aplicar, directament o a través dels seus

---

¹ Els dos documents són disponibles a http://www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#ocasionals.

² Vegeu nota anterior.

serveis territorials, en els casos oportuns. L'informe utilitza una numeració detallada d'apartats i d'accions de custòdia per facilitar la seva referenciació durant els processos d'avaluació ambiental. La xct, autora d'aquest document, el pot facilitar, a títol informatiu i orientador, a les administracions interessades i a la resta del públic, en el benentès que els seus destinataris principals són els redactors i avaluadors ambientals del planejament territorial i urbanístic de caràcter supramunicipal.

2. Introducció a la custòdia del territori

Fins fa uns anys, la responsabilitat de conservar la natura, el paisatge i el patrimoni cultural havia recaigut únicament en les administracions públiques, fet que ha comportat diverses mesures com ara la declaració d'espais naturals protegits. Tanmateix, els poders públics no poden arribar a tot arreu (els recursos humans i econòmics són limitats) i per tant cal la implicació d'altres agents socials. La custòdia del territori possibilita, precisament, la participació d'aquests altres actors: els propietaris de terrenys, la societat civil organitzada, la ciutadania i, fins i tot, les empreses privades.

La **custòdia del territori** –que és com s'ha traduït al català el terme anglès *land stewardship*– aplega un conjunt d'estratègies i instruments que pretenen implicar els propietaris i usuaris del territori en la conservació i el bon ús dels valors i els recursos naturals, culturals i paisatgístics. Per aconseguir-ho, es promouen acords i mecanismes de col·laboració contínua entre propietaris, entitats de custòdia i altres agents públics i privats.

Les **entitats de custòdia**, els autèntics promotors d'aquesta nova estratègia, són organitzacions públiques o privades sense ànim de lucre que participen activament en la conservació de la natura i el paisatge a través dels instruments de custòdia del territori. Poden actuar com a entitat de custòdia organitzacions tan diverses com una associació de veïns, una entitat conservacionista (d'àmbit local o més ampli), una fundació, un ajuntament, un consorci o altres tipus d'ens públics.

El principal instrument que utilitzen les entitats per dur a terme la custòdia del territori són els **acords de custòdia**, un conjunt de compromisos i pautes de col·laboració a mig i llarg termini que assumeixen tant l'entitat com la propietat dels terrenys i que habitualment es materialitzen per escrit en un document que pot prendre diferents formes. Aquests acords es basen en el principi de voluntarietat, és a dir, les parts hi accedeixen sempre de forma voluntària, sense cap imposició. Per concretar els acords, es poden utilitzar diverses opcions jurídiques previstes a la legislació vigent (contractes, cessions d'ús, arrendaments, convenis de col·laboració, donacions, etc.).

Per les característiques que defineixen la custòdia del territori, aquesta estratègia va adreçada sobretot a persones titulars de **finques de propietat privada**, d'una banda, i a **finques de propietat municipal** (les que pertanyen al patrimoni d'ajuntaments i altres ens locals), de l'altra. A més, aquesta estratègia és especialment útil en aquells indrets on els objectius no són la preservació estricta del territori sinó el manteniment d'unes pràctiques compatibles amb la conservació del paisatge.

La custòdia del territori és una **estratègia complementària** (i no substitutiva) d'altres mecanismes que ja existeixen per a la conservació de la natura i paisatge. Així per exemple, pot utilitzar-se per desenvolupar les directrius del planejament territorial en un determinat indret o per garantir que propietaris de terrenys situats dins d'àrees de connexió ecològica assumeixin compromisos de conservació o gestió.

LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI I ELS ENS LOCALS

A Catalunya, la majoria de les entitats de custòdia i d'altres organitzacions interessades en aquesta estratègia de conservació s'apleguen sota el paraigües de la Xarxa de Custòdia del Territori (xct), una associació sense ànim de lucre creada al març de 2003 que té per objectiu principal promoure el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori. Entre els seus membres, hi ha una trentena d'ens locals (juliol de 2007), sobretot ajuntaments, però també consorcis de gestió d'espais naturals i consells comarcals.

Des del punt de vista dels ajuntaments, la custòdia del territori ofereix una gran diversitat d'eines innovadores per conservar els valors del territori, basades en les aliances i la participació social. A més, és una eina per al desenvolupament del municipi utilitzant el potencial del paisatge, la natura i la cultura. Per últim, és un mecanisme per obtenir suport exterior (tècnic, material, humà) per a la gestió dels paisatges i una oportunitat per captar ingressos suplementaris per a la conservació del territori procedents d'administracions superiors o d'altres fonts de finançament privades (fundacions, empreses, particulars...). D'altra banda, cal preveure que es desenvoluparan noves normatives que permetran a les entitats i als propietaris implicats en la custòdia del territori gaudir d'un major suport i incentiu.

Taula 1. Beneficis de la custòdia del territori en l'àmbit local

- Una gran diversitat d'eines innovadores per conservar els valors del territori, basades en les aliances i la participació social
- Una oportunitat per al desenvolupament del municipi utilitzant el potencial del paisatge, la natura i la cultura, tot promocionat l'anomenat ecoturisme
- Una manera de generar ocupació, tant en administracions locals com en entitats privades
- Un mitjà per donar suport als propietaris privats del municipi i fomentar alhora un aprofitament dels recursos naturals respectuosos amb l'entorn
- Un mecanisme per obtenir suport exterior (tècnic, material, humà) per a la gestió del paisatge
- Una oportunitat per captar ingressos suplementaris per a la conservació del territori procedents d'administracions superiors o d'altres fonts de finançament privades (fundacions, empreses, particulars...)

3. Oportunitats de custòdia del territori en el planejament territorial i urbanístic supramunicipal

---

Aquest apartat exposa els punts de connexió genèrics entre el planejament territorial i urbanístic supramunicipal i la custòdia del territori, és a dir, aquelles oportunitats que ofereixen aquest tipus de plans per a l'impuls d'iniciatives de custòdia del territori i, al mateix temps, aquells objectius i mesures previstes en els plans territorials i urbanístics que la custòdia del territori pot contribuir a desenvolupar.

3.1. Custòdia del territori i planejament territorial i urbanístic supramunicipal

La custòdia del territori pot contribuir a assolir alguns dels objectius dels plans territorials i urbanístics de caire supramunicipal, sobretot aquells relacionats amb la protecció dels espais naturals, agraris i no urbanitzables, i la preservació del paisatge. En aquest sentit, aquests plans poden incorporar algunes mesures que facilitin i promoguin el desenvolupament futur d'iniciatives de custòdia i que poden ajudar a complir alguns dels objectius del pla en qüestió.

Taula 2. Criteris genèrics associats al planejament territorial que la custòdia del territori pot contribuir a aplicar

- Afavorir la diversitat del territori i mantenir la referència de la seva matriu biofísica
- **Protegir els espais naturals, agraris i no urbanitzables en general com a components de l'ordenació del territori**
- **Preservar el paisatge com un valor social i un actiu econòmic del territori**
- Protegir i potenciar el patrimoni urbanístic que vertebrava el territori

Nota: D'aquests quatre criteris, els que apareixen en negreta són els més rellevants

Per tant, tot i que els instruments de custòdia no s'han d'incorporar de forma obligatòria als plans territorials i urbanístics supramunicipals, sí que poden complementar i alhora ajudar a desenvolupar algunes de les directrius que s'hi fixen per a la conservació del territori i el paisatge. De fet, la major part dels terrenys que els plans pretenen protegir seran de propietat privada o requeriran una certa gestió activa, de manera que són aptes i adequats per utilitzar-hi instruments innovadors com els associats a la custòdia del territori.

Taula 3. Valors del territori recollits als plans territorials que pot contribuir a mantenir la custòdia del territori

<ul style="list-style-type: none"> • naturals • connectors • forestals • ambientals • científics 	<ul style="list-style-type: none"> • agraris • paisatgístics • culturals (arqueològics, històrics i arquitectònics) • identitaris
---	---

Els terrenys on la custòdia del territori té més potencial per incidir-hi són aquells classificats com a sòl no urbanitzable perquè solen atresorar valors dignes de mantenir a llarg termini. Dels diversos tipus de sòl no urbanitzable que estableixen els plans supramunicipals, els més adequats per promoure-hi iniciatives de custòdia són els de protecció especial (sobretot aquelles àrees situades fora d'espais naturals de protecció especial i els connectors d'interès natural i agronatural) i els de protecció territorial, especialment aquells amb valors paisatgístics i identitaris.

Tanmateix, en els altres tipus de sòl també hi pot tenir algun tipus d'incidència, encara que sigui secundària. Així per exemple, els terrenys classificats com a sistemes, siguin generals o locals, també poden ser objecte d'acords de custòdia, ja que poden acollir alguns valors dignes de conservar.

La taula següent recull tipus de sòl que, des de l'òptica del planejament territorial, podrien ser conservats o gestionats fent ús d'instruments de custòdia. Per a cada tipus de terreny es determina el grau d'incidència de la custòdia del territori, que de manera orientativa s'indica com a alt, mig, baix o nul.

Taula 4. Terrenys que la custòdia del territori pot contribuir a conservar

Tipus de terreny des d'un punt de vista dels plans territorials parcials i els plans directors territorials	Grau d'incidència de la custòdia del territori
SISTEMA D'ASSENTAMENTS	
Nuclis i àrees urbanes	Baix – Nul
Àrees especialitzades (implantacions aïllades per al desenvolupament d'usos específics i monofuncionals: residencials, industrials, terciaris, equipaments, etc.)	Baix – Nul
SISTEMA D'INFRAESTRUCTURES DE MOBILITAT	
Xarxes (elements existents i previstos de les xarxes viària i ferroviària)	Nul
Àrees de sòl associades a infraestructures de mobilitat (aeroportuàries, portuàries, logístiques, ferroviàries, de servei viari, intercanviadors nodals, etc.)	Baix – Nul
SISTEMA D'ESPais OBERTS (SÒL NO URBANITZABLE)	

Sòl de protecció especial		
	Àmbits de protecció establerts en la normativa sectorial (espais naturals de protecció especial, PEIN, Xarxa Natura 2000, domini públic, sòls forestals d'utilitat pública o protector)	Mig - Alt
	Connectors d'interès natural i agronatural	Alt
	Sòls d'alt valor agrícola productiu	Mig - Baix
Sòl de protecció territorial		
	Zones amb riscos (geològics, inundabilitat, etc.) que fan inadequat el seu aprofitament urbanístic	Mig
	Zones amb valor paisatgístic, identitari o d'estructuració territorial a regular pels catàlegs i directrius del paisatge o per plans directors urbanístics	Alt
	Zones de reserva estratègica per a activitats compatibles en sòl no urbanitzable	Mig - Baix
Sòl de protecció preventiva (a protegir preventivament, però classificables a urbanitzable pel planejament urbanístic municipal)		Mig - Baix
Espais de compensació (mesures compensatòries) per infraestructures i altres projectes d'interès general		Alt

3.2. Els instruments del planejament territorial i urbanístic supramunicipal

Els **plans territorials i els plans directors territorials** són els instruments per a definir els objectius d'equilibri d'una part del territori de Catalunya i el marc orientador de les accions que s'hi emprendran per tal d'avançar cap a una determinada visió de futur. La seva formulació i els seus objectius estan regulats pel Decret 142/2005 d'aprovació del Reglament pel qual es regula el procediment d'elaboració, tramitació i aprovació dels plans territorials parcials.

La normativa d'aquests tipus de plans inclou normes d'aplicació directa i d'obligat compliment, directrius a incorporar pel planejament urbanístic o sectorial, i recomanacions sotmeses a les valoracions d'oportunitat o conveniència que l'administració competent pugui fer en el moment de l'actuació.

Des del punt de vista de la custòdia del territori, la principal oportunitat que ofereixen aquests plans és que poden establir directrius i recomanacions d'ordenació i gestió del territori, sobretot per al sistema d'espais oberts, que contemplin i fins i tot promoguin l'ús d'instruments de custòdia per assolir els objectius relacionats amb la conservació del medi natural i del paisatge i la gestió del sòl no urbanitzable. En aquest sentit, per exemple, plans com el de l'Alt Pirineu i

Aran incorporen en la seva normativa (article 2.17) recomanacions complementàries per a una millor planificació i gestió dels espais oberts que haguessin pogut preveure, per exemple, l'establiment d'acords de custòdia com una recomanació més.

Els **plans directors urbanístics** són una figura de planejament general que tenen la finalitat de coordinar l'ordenació urbanística d'un àmbit supramunicipal en diversos aspectes. Estan regulats per la Llei d'urbanisme (art. 56) i pel seu Reglament (art. 63), que n'amplia l'objecte. En relació als plans directors territorials, els plans directors urbanístics tenen uns continguts més específics i, a priori, les seves determinacions són més precises.

Des de la perspectiva de la custòdia del territori, els plans directors urbanístics tenen facultat per establir mesures de protecció del sòl no urbanitzable i criteris per a l'estructuració orgànica d'aquest sòl i també poden programar polítiques supramunicipals de sòl i per tant incloure determinacions per a l'adquisició de terrenys d'interès natural o paisatgístic. A diferència dels plans territorials, els plans directors urbanístics incorporen un programa d'actuacions on s'estableixen prioritats per poder realitzar les diferents intervencions sobre el territori. Això els faculta per incloure accions específiques per a la conservació dels terrenys situats en sòl no urbanitzable.

Com en el cas dels plans territorials, els plans directors urbanístics poden determinacions i accions per ser executades directament (a través de la classificació de sòl, per exemple), o directrius que s'hauran de desenvolupar a través dels plans d'ordenació urbanística municipal (POUM) o de planejament derivat com ara els plans especials, uns instruments urbanístics força apropiats des de l'òptica de la custòdia del territori.

A priori, dels tres tipus de plans directors urbanístics que s'estan promovent a Catalunya, els més adequats per introduir-hi criteris de custòdia del territori són aquells dirigits a preservar i valoritzar el patrimoni ambiental, paisatgístic, arquitectònic i urbà d'una sèrie d'àrees especialment sensibles, com ara el Pla director urbanístic de Gallecs o el de la Serra de Rodes. Tanmateix, els plans directors urbanístics d'aplicació a diverses comarques del Pirineu (Val d'Aran, Pallars Sobirà, Cerdanya, Alta Ribagorça) també tenen un bon potencial per a la custòdia del territori ja que un dels seus objectius primordials és la preservació és dels valors ambientals i paisatgístics d'aquestes àrees. El tercer grup de plans directors urbanístics, dirigits sobretot a regular el desenvolupament urbanístic de zones on s'hi produiran creixements significatius en el futur, també tenen un potencial important perquè actuen en àmbits territorials amb un gran interès agrari i paisatgístic. És el cas, per exemple, dels plans directors del Pla de Bages o la Plana de Vic.

Per últim, cal fer referència a les **entitats urbanístiques especials**, les quals, segons la Llei d'urbanisme (art. 22), poden assumir competències urbanístiques en matèria de planejament i de gestió urbanístics en els supòsits en què operen com a administració actuant (art. 23). Aquestes entitats tenen interès des del punt de vista supramunicipal ja que poden actuar com a tals, si així ho determinen els seus estatuts, els consorcis o les mancomunitats, entre d'altres (art. 14.3 de la Llei d'urbanisme i art. 12 del Reglament).

Des de l'òptica de la custòdia del territori, els ajuntaments que decideixin agrupar-se com a entitats urbanístiques especials poden planificar i gestionar conjuntament el seu sòl i, fins i tot, poden constituir patrimonis de sòl de caire supramunicipal al qual s'hi poden incorporar terrenys per tal de protegir i tutelar el sòl no urbanitzable (arts. 153.3, 153.4.d i 157.3 de la Llei d'urbanisme).

4. Criteris generals per incorporar la custòdia del territori als plans territorials i urbanístics supramunicipals

---

Aquest apartat presenta els criteris generals per facilitar el desenvolupament d'iniciatives de custòdia a través dels plans territorials i urbanístics supramunicipals i alguns aspectes que els equips redactors dels plans haurien de tenir presents per poder determinar aquests criteris i que els avaluadors del DMAH poden reforçar. Els criteris es presenten codificats per facilitar la seva consulta i referenciació en informes i documents.

4.1. El potencial del pla i de l'àmbit d'actuació associat per desenvolupar iniciatives de custòdia

Durant la primera consulta al públic interessat, l'instrument de planejament es troba en una fase d'avanç. Per tant, és un bon moment per aportar criteris de custòdia del territori que es podran incorporar posteriorment al pla, just abans de la seva aprovació inicial.

Un dels documents que formen part de l'avanç de pla és l'informe de sostenibilitat ambiental (ISA) preliminar. En aquest ISA preliminar s'inclouen, entre altres aspectes, els requeriments ambientals del pla pel que fa a la biodiversitat i la qualitat del paisatge, i els objectius i criteris ambientals del pla en relació a la conservació de la biodiversitat i el patrimoni natural i en relació a la qualitat del paisatge.

A partir de l'anàlisi de com l'ISA preliminar tracta aquests aspectes, es pot disposar d'una primera visió del potencial del pla i de l'àmbit supramunicipal associat per desenvolupar iniciatives de custòdia del territori.

D'altra banda, es fonamental conèixer també el paper que poden jugar els diversos agents relacionats amb la custòdia del territori. Per molts valors que tingui un determinat àmbit territorial, la custòdia no s'hi podrà aplicar si no hi ha agents disposats a actuar mitjançant les seves tècniques.

Per facilitar la valoració de tots aquestes aspectes, es plantegen a continuació un conjunt de preguntes que han de servir per determinar **el potencial del pla i del seu àmbit d'actuació per desenvolupar iniciatives de custòdia del territori**.

Per a cadascuna de les preguntes, la taula següent estableix els criteris de custòdia del territori més adients (desenvolupats al punt següent) que podria incorporar el pla.

Taula 5. Aspectes a considerar per determinar el potencial del pla i del seu àmbit d'actuació per desenvolupar iniciatives de custòdia del territori

GRAU DE DESENVOLUPAMENT DE LA CUSTÒDIA DEL TERRITORI A L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ DEL PLA	
Pregunta	Criteris relacionats
¿Existeix algun acord de custòdia dins l'àmbit d'actuació del pla? (consultar inventari xct sobre acords de custòdia a www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#informes)	B2, B4, B8
¿S'han establert col·laboracions o acords entre alguns dels ens locals de l'àmbit del pla i entitats de custòdia?	B2, B4, B8
¿L'àmbit d'actuació del pla disposa d'estudis previs o plans sectorials sobre el medi natural o cultural que identifiquin zones d'interès que requereixen una especial atenció o que necessiten una certa gestió?	A1, B2, B3
¿Hi ha documentat (premsa, webs, documents marc) algun debat recent en el territori objecte del pla en què s'hagi tractat la custòdia del territori, com a oportunitat o idea, o bé s'hagi tractat la necessitat d'accions locals o supramunicipals de gestió d'espais naturals i del paisatge?	A2 B8 C1, C2, C3
AGENTS RELACIONATS AMB LA CUSTÒDIA DEL TERRITORI	
Pregunta	Criteris relacionats
¿Hi ha a l'àmbit del pla alguna entitat relacionada amb el medi natural, el paisatge o el patrimoni cultural que actuï a escala supramunicipal (consorci, mancomunitat, ADF...)?	B8 C1, C2, C3
¿Existeix dins l'àmbit del pla alguna entitat urbanística especial de caire supramunicipal?	A2, B6
¿Alguna entitat de custòdia (sigui activa o potencial) té seu o actua preferentment a l'àmbit del pla?	B2, B3, B4 C1, C2, C3
¿Hi ha entitats de custòdia, o altres entitats conservacionistes, interessades en dur a terme alguna iniciativa de custòdia en l'àmbit d'actuació del pla?	B2, B4, B6, B7 C1, C2, C3
¿Hi ha a l'àmbit del pla entitats de voluntariat amb capacitat per intervenir en la conservació d'espais naturals?	C1, C2, C3
¿Els representants de les entitats d'àmbit rural (sindicats agraris, associacions de propietaris, cooperatives, entitats veïnals, societats de caça i pesca, grups excursionistes, etc.) coneixen la custòdia del territori?	C1, C2, C3
¿Hi ha ajuntaments que gestionin –o vulguin gestionar– propietats municipals amb criteris conservacionistes?	A4, A5
¿Hi ha ajuntaments en l'àmbit del pla que tinguin capacitat	A1, A2

per assumir despeses importants, o generar recursos de tercers, associats a l'adquisició de terrenys de gran valor natural, cultural o paisatgístic?	B6
¿Alguns ajuntaments de l'àmbit del pla s'han mostrat interessats en intervenir en la gestió d'espais de domini públic amb objectius de conservació?	A3, A4
¿Hi ha propietaris en l'àmbit d'actuació del pla que hagin mostrat interès en establir algun acord de custòdia?	A1, B2, B5, B8 C3
POTENCIAL DEL PLA PER DESENVOLUPAR INICIATIVES DE CUSTÒDIA	
Pregunta	Criteris relacionats
¿Es fa referència a la custòdia del territori –com a mesura per assolir algun objectiu, o com a mesura d'ordenació– en l'avanç del pla?	B1
¿Existeixen zones o àrees de l'àmbit del pla que abasten més d'un terme municipal i la conservació eficaç de les quals requereix que diversos ajuntaments implicats es coordinin?	A2 B3, B6, B8 C3
¿S'identifiquen o s'esmenten al pla zones d'interès natural i paisatgístic que no estan incloses dins de cap figura de protecció especial, però que requeririen un suport extern – via acords de custòdia, per exemple– per garantir la seva conservació?	A1, A2, A6, A7 B2, B4, B5, B6, B8
¿S'identifiquen o s'esmenten al pla béns comunals o patrimonials que acullin importants valors naturals i paisatgístics?	A5, B2, B8
¿Existeixen àrees singulars a l'àmbit del pla (pels usos o activitats que s'hi duen a terme, pels valors naturals o paisatgístics que acullen, etc.) que requereixen una ordenació urbanística més específica?	B2, B3, B5, B6, B8
¿Es preveu algun mecanisme de finançament per a la conservació i/o la gestió del sòl no urbanitzable?	B5, B6, B8
¿Preveu el pla infraestructures de mobilitat –o altres tipus– o projectes d'interès general que comportin un fort impacte ambiental sobre el territori?	B7

4.2. Criteris generals per incorporar la custòdia del territori als plans territorials i urbanístics supramunicipals

Els criteris que es presenten a continuació es poden incloure en els plans com a directrius que desenvolupen els seus objectius, com a determinacions previstes a la normativa del pla, com a mesures previstes a l'informe de sostenibilitat ambiental associat, com a accions dins el programa d'actuacions, i fins i tot com a mesures contingudes en l'estudi econòmic del pla. Per a cada criteri, l'equip redactor del pla haurà de valorar en quin dels llocs especificats encaixa millor.

Per que fa a la normativa, aquests plans inclouen normes d'aplicació directa i d'obligat compliment, directrius a incorporar pel planejament urbanístic o sectorial, i recomanacions sotmeses a les valoracions d'oportunitat o conveniència que l'administració competent pugui fer en el moment de l'actuació. Des del punt de vista de la custòdia del territori, els criteris per promoure les iniciatives de custòdia a incloure en els plans haurien de tenir el caràcter de recomanacions o de directrius a incorporar pel planejament urbanístic o sectorial.

Per facilitar-ne la comprensió i l'ús, els criteris s'han agrupat en tres categories:

A. Criteris per orientar les polítiques municipals i supramunicipals d'obtenció i gestió de terrenys de propietat municipal que tinguin interès per a la custòdia del territori

Com s'ha indicat, els plans directors urbanístics permeten programar polítiques supramunicipals de sòl i per tant inclouen determinacions per a l'adquisició de terrenys d'interès natural o paisatgístic. Així doncs, per la seva especificitat, aquest tipus de criteris van dirigits, sobretot, als plans directors urbanístics, si bé en algun cas també es poden preveure en els plans de caire territorial.

Un cop els terrenys passen a ser de propietat municipal, els ajuntaments i altres ens locals poden, si ho consideren oportú, assolir acords de custòdia amb entitats de custòdia (que poden ser privades, o poden estar vinculada a algun ens local) per garantir la conservació a llarg termini d'aquests terrenys municipals.

B. Criteris per promoure la custòdia del territori a l'àmbit d'aplicació del pla i facilitar l'assoliment d'acords de custòdia

En aquest grup s'inclouen criteris que han de servir per facilitar l'ús d'instruments de custòdia i per tant l'actuació de les entitats de custòdia.

C. criteris per facilitar la implicació de la societat civil en els processos de decisió i execució associats al planejament que tinguin a veure amb la custòdia del territori

Aquest grup inclou criteris que han de permetre la participació d'entitats relacionades directament o indirecta amb la custòdia del territori en totes aquelles decisions de caire territorial i urbanístic que tinguin a veure amb la conservació i la gestió de terrenys de valor natural, cultural o paisatgístic.

DUES PUBLICACIONS COMPLEMENTÀRIES A AQUEST INFORME

Una part dels criteris que s'exposen a continuació estan explicats de forma més ampliada a les publicacions "Oportunitats per a la custòdia del territori. Guia pràctica per a ajuntaments i entitats locals" i "Manual de règim jurídic aplicable a la custòdia del territori per a ens locals".

La guia, que inclou casos reals de Catalunya, es pot sol·licitar en format imprès a la XCT o es pot descarregar en PDF a www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#impreses. El manual només es troba al web www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#ocasionals.

A. Criteris per orientar les polítiques municipals i supramunicipals d'obtenció i gestió de terrenys de propietat municipal que tinguin interès per a la custòdia del territori

A.1. Identificar en el pla àrees o elements d'interès natural o paisatgístic en sòl no urbanitzable susceptibles de ser adquirits per part d'ens locals

Per fer aquestes previsions, a part de tenir en compte les necessitats associades al sistema d'espais oberts previstes al pla, es poden aprofitar els estudis/treballs de base que s'elaboren durant la redacció del pla, o bé altres estudis previs, tots ells relacionats amb el patrimoni natural, cultural o paisatgístic.

A.2. Recomanar a un conjunt d'ajuntaments que acordin o prevegin l'elaboració d'un programa d'actuació urbanística de caràcter supramunicipal destinat a l'ampliació del patrimoni municipal de sòl, o bé que es constitueixin com una entitat urbanística especial de caire supramunicipal (via consorci o mancomunitat) per a la creació i gestió conjunta del patrimoni públic de sòl

A.3. Identificar àrees específiques que pertanyin al domini públic (o amb ús públic) i recomanar-hi, allà on tingui sentit, la possibilitat de signar-hi acords de custòdia

En el marc de la custòdia del territori, els béns de domini públic més adequats per ser objecte d'acords són l'entorn dels rius i les zones costaneres, pel fet que s'hi troben hàbitats fluvials i costaners singulars.

Els camins públics (rurals i veïnals) també poden ser objecte d'acords de custòdia quan el seu desús els estigui deteriorant. Així, antics camins ramaders o vies de ferrocarril que ja no s'utilitzen poden ser objecte d'acords amb entitats de custòdia per garantir la conservació dels seus valors patrimonials i el seu ús públic, mitjançant, per exemple, la seva senyalització. Els camins privats també poden ser objecte d'un acord de custòdia per garantir el seu ús públic, malgrat la seva titularitat privada.

La gestió de parcs i jardins urbans, així com la conservació de béns culturals de domini públic (com ara les fonts), també poden ser motiu d'un acord de custòdia entre l'administració titular i entitats de custòdia.

- A.4. Per als terrenys d'interès natural o cultural propietat d'ens locals, recomanar-hi l'ús d'acords amb entitats de custòdia per garantir-ne la seva conservació i/o gestió

En relació al patrimoni municipal de sòl, la legislació urbanística permet als ajuntaments cedir gratuïtament els seus béns a favor d'altres administracions públiques o entitats sense ànim de lucre, sempre i quan el cessionari destini el terreny a la mateixa finalitat que ha justificat la seva incorporació al patrimoni i que, en aquest cas, és la de protegir i tutelar reserves en sòl no urbanitzable.

- A.5. Atesa la importància dels béns comunals en la conservació dels valors naturals, paisatgístics i culturals de l'àrea dels Pirineus, recomanar-hi l'ús d'acords amb entitats de custòdia (per exemple, a través de l'adquisició de drets de tala) com a mesura per garantir-ne la seva conservació i/o gestió
- A.6. Incloure com a recomanació genèrica la possibilitat de delimitar les cessions de sòl gratuïtes i obligatòries vinculades a l'execució de plans derivats en aquells sectors de l'àmbit d'actuació dels plans que tinguin més interès natural i paisatgístic
- A.7. Incloure com a recomanació genèrica la possibilitat de delimitar sectors de planejament derivat (plans parcials o plans de millora urbana) discontinus, de forma que les reserves per a espais verds se situïn en llocs de més interès natural o paisatgístic encara que estiguin separades del sector que es pretén urbanitzar i edificar

B. Criteris per promoure la custòdia del territori a l'àmbit d'aplicació del pla i facilitar l'assoliment d'acords de custòdia

- B.1. Preveure l'ús dels instruments de custòdia com a criteris o directrius de gestió per poder complir els objectius del pla relacionats amb la conservació del territori i el paisatge i la gestió del sòl no urbanitzable

Dins la memòria del pla (i també en l'informe de sostenibilitat ambiental) s'expliciten els objectius relacionats amb la conservació del territori i la gestió del sòl no urbanitzable i les directrius que els desenvolupen. Tenint en compte el potencial del pla i del seu àmbit d'actuació per desenvolupar iniciatives de custòdia del territori, es poden preveure i promoure, com a directrius per desenvolupar aquests objectius, l'ús d'acords de custòdia.

- B.2. Preveure àrees específiques en sòl no urbanitzable (o en altres categories) susceptibles o amb possibilitats de signar-hi acords de custòdia

Aquest criteri és una concreció de l'anterior. Per fer aquestes previsions, es poden aprofitar els estudis/treballs de base que s'elaboren durant la redacció del pla, o bé altres estudis previs, tots ells relacionats amb el patrimoni natural, cultural o paisatgístic. A més, cal tenir presents les zones identificades per altres instruments o plans sectorials.

També cal tenir en compte el tipus de propietat dels terrenys (municipal o privada), les necessitats de conservació i gestió de les àrees en qüestió, i l'interès que hagin pogut mostrar entitats de custòdia (incloent els ajuntaments) per assolir acords en aquestes àrees, o bé els propietaris dels terrenys. A més, es pot aprofitar l'experiència d'altres acords de custòdia establerts a l'àmbit del pla a l'hora de decidir aquestes àrees.

- B.3. Incorporar la previsió d'elaborar un o més plans especials que protegeixin àrees singulars de l'àmbit del pla (pels usos o activitats que s'hi duen a terme, pels valors naturals o paisatgístics que acullen, etc.) i recomanar que aquests plans especials contemplin l'ús d'instruments de custòdia

Els plans especials es poden utilitzar per a la protecció i millora d'espais agrícoles i forestals, d'espais fluvials i, en general, del medi natural i del paisatge. En territoris rústics situats dins d'àmbits periurbans o metropolitans i sotmesos a pressions diverses, els plans especials poden ser útils per preservar l'activitat agrària i per tant garantir el manteniment dels seus valors naturals i paisatgístics associats.

Tenint en compte que aquests plans concreten la protecció d'àmbits territorials (municipals o supramunicipals) amb uns valors singulars, són instruments idonis per incorporar mecanismes de custòdia del territori.

Específicament, aquests plans especials poden incloure una actuació que serveixi per identificar aquells productes o serveis susceptibles d'integrar-se

al "mercat de custòdia", una iniciativa promoguda per la Xarxa de Custòdia del Territori (consulteu-lo a <http://www.custodiaterritori.org/mercat.php>).

- B.4. Incorporar en les normes del pla previsions que facilitin o promoguin l'ús posterior d'instruments de custòdia i l'actuació futura d'entitats de custòdia en determinats sectors de l'àmbit d'aquell pla

Aquestes previsions han de ser obertes per tal de donar cabuda a la varietat de supòsits que implica la custòdia del territori. Un possible redactat d'una previsió genèrica seria el següent: "Mitjançant diferents opcions de custòdia del territori, els ens locals promouran l'adopció d'acords de custòdia entre propietaris de finques i entitats de custòdia per vetllar per la conservació dels recursos i dels valors naturals, culturals i del paisatge identificats en aquest Pla".

- B.5. Incorporar o preveure en les normes del pla un règim d'ajuts, subvencions o beneficis fiscals per als titulars de terrenys que signin acords de custòdia i que contribueixin al compliment dels objectius de conservació del pla

Si cal, aquest règim d'ajuts s'haurà de desenvolupar posteriorment mitjançant la normativa fiscal dels municipis (ordenances fiscals, convocatòria d'ajuts i subvencions, habilitació de crèdit pressupostari suficient per a l'execució de les mesures previstes, etc.).

- B.6. Incorporar en el pla la previsió de crear un fons supralocal per al foment de la custòdia del territori (o de la conservació i gestió del sòl no urbanitzable) i que pugui servir, si escau, per facilitar les compensacions entre els municipis que urbanitzen i els que conserven territori

En principi, un fons com aquest hauria de dotar-se amb càrrec als pressupostos dels diversos ens locals si bé també podria tenir alguna aportació vinculada al mateix. Així, partint de la base que els ens locals poden establir taxes per la prestació de serveis o per l'ús del domini públic, es podria fixar una taxa per accedir a espais naturals de titularitat municipal o per gaudir de serveis que es poden vincular a aquests espais (guiatge, transport, aparcament de vehicles en els accessos, etc.).

També es podrien preveure aportacions al fons procedents d'una part percentual d'uns determinats ingressos municipals, per exemple les llicències urbanístiques o l'impost de béns immobles. En aquest sentit, cal tenir en compte l'interès que té el fet que diversos municipis s'agrupin per gestionar conjuntament el seu sòl i les actuacions urbanístiques (a través d'una entitat urbanística especial, vegeu apartat 3.2) i, al mateix temps, per facilitar les compensacions entre aquells municipis que urbanitzen i aquells que conserven territori. És a dir, el fet que un determinat ajuntament

urbanitzi i per tant obtingui més ingressos per llicències que un altre ajuntament que tingui una extensió més gran de sòl no urbanitzable es pot compensar parcialment a través de la transferència al fons supralocal d'una part dels seus ingressos per urbanitzar, els quals es destinaran a aquells municipis amb més territori no urbanitzable per tal de gestionar-lo i conservar-lo.

- B.7. Preveure, com a mesures compensatòries de la construcció de les infraestructures de mobilitat –o d'altres tipus– previstes al pla, actuacions de custòdia que permetin recuperar hàbitats de superfície equivalent a l'afectada per la infraestructura en qüestió i en indrets més allunyats de les vies però de millor qualitat ambiental

Aquesta previsió es pot apuntar a l'espera que es concreti en els projectes específics de les infraestructures o d'altres actuacions d'interès general previstes al pla.

Les actuacions de recuperació d'hàbitats impliquen, sovint, la necessitat d'adquirir terrenys i d'establir contractes o convenis amb organitzacions que garanteixin, a mig i llarg termini, una gestió adequada dels terrenys així com el seguiment de l'efectivitat de les actuacions. En aquest camp, les entitats de custòdia del territori poden tenir un paper clau com a interlocutors entre els promotors dels projectes i els propietaris dels terrenys, o com a gestors de les zones de compensació.

- B.8. Preveure la constitució d'un organisme supramunicipal (o reorientar-ne la tasca en cas que ja existeixi) que promogui la custòdia del territori en l'àmbit d'actuació del pla o que actuï directament com a entitat de custòdia

Aquest organisme hauria de centrar la seva actuació en aquelles àrees (sobretot del sistema d'espais oberts) més prioritàries identificades pel pla.

Els organismes supramunicipals amb personalitat jurídica pròpia més habituals són els consorcis i les mancomunitats. A diferència de les mancomunitats, els consorcis permeten la integració d'entitats privades sense ànim de lucre i, a més, tenen un funcionament menys complex, malgrat que tenen naturalesa d'ens públic i per tant estan sotmesos al dret administratiu.

També hi ha la possibilitat de constituir les anomenades "comunitats de municipis", associacions de municipis sense personalitat jurídica que es creen per a la gestió i execució de tasques i funcions comunes als seus socis en qualsevol àmbit d'actuació municipal, i també en la custòdia del territori. L'àbast de les comunitats de municipis pot ser la custòdia del territori exclusivament, o bé un àmbit d'actuació més ampli, com per exemple la conservació i gestió del medi natural i rural. N'han de formar part un mínim

de dos municipis, sense necessitat que pertanyin a una mateixa comarca ni que tinguin contigüitat territorial entre ells. A diferència dels consells municipals, el seu equivalent en l'àmbit d'un municipi, les comunitats de municipis no permeten la participació en els seus òrgans de gestió ni de particulars ni d'entitats de custòdia.

Val a dir que també hi ha la possibilitat que un organisme supramunicipal que ja existeixi en l'àmbit d'actuació del pla decideixi assumir tasques de custòdia del territori i per tant no calgui crear un ens nou.

D'altra banda, atesa la importància dels béns comunals en la conservació dels valors naturals, paisatgístics i culturals de l'àrea dels Pirineus, i la continuïtat física entre els comunals pertanyents a diferents municipis, el pla podria plantejar la creació d'una entitat (per exemple, una agrupació de defensa forestal o una associació amb finalitat de custòdia del territori) que gestionés o col·laborés en la gestió d'aquests béns i que utilitzés les tècniques de custòdia del territori.

C. Criteris per facilitar la implicació de la societat civil en els processos de decisió i execució associats al planejament que tinguin a veure amb la custòdia del territori

- C.1. Preveure consultes relacionades amb la custòdia del territori i les seves possibilitats en els processos participatius vinculats a l'elaboració del pla

Per determinar els agents a consultar, cal tenir en compte els que hagin participat en altres debats o processos participatius relacionats amb la conservació del medi natural en l'àmbit d'actuació del pla.

- C.2. Organitzar jornades o altres actes similars per debatre les possibilitats de desenvolupar la custòdia del territori a l'àmbit del pla i com aquesta pot contribuir a assolir alguns dels objectius del pla

La Xarxa de Custòdia del Territori i les entitats de custòdia membres poden estar interessades en col·laborar en l'organització d'aquest tipus de jornades o actes.

- C.3. Preveure o recomanar la creació d'una aliança o un pacte entre diverses administracions i entitats de la societat civil per impulsar una estratègia comuna de conservació del territori de l'àmbit del pla en la qual s'incloguin instruments de custòdia

Aquests pactes es poden materialitzar a través de diferents instruments com ara les cartes de paisatge, els contractes de riu o altres documents de planificació ambiental d'abast supramunicipal.

Per obtenir més informació sobre la custòdia del territori, consulteu el web www.custodiaterritori.org.

Per rebre assessorament sobre els instruments de custòdia i conèixer altres exemples del món local, contacteu amb la Xarxa de Custòdia del Territori. Feu-ho preferiblement per correu electrònic. Noteu que la xct és una entitat petita i que el temps de resposta a les vostres consultes pot ser d'unes quantes setmanes en funció de la complexitat. Els membres de la xct tenen prioritat en els assessoraments.

D'altra banda, la Xarxa de Custòdia del Territori agrairà als lectors qualsevol comentari, suggeriment o experiència en relació a aquest document que serveixi per a futures revisions del mateix.

Dades de contacte de la Xarxa de Custòdia del Territori

c. Sagrada Família, 7 (Universitat de Vic)
08500 Vic
Tel. 938 866 135
A/e: info@custodiaterritori.org
www.custodiaterritori.org

Annex: Informació addicional

A continuació es llisten un conjunt de publicacions i documents que poden ser d'utilitat als lectors d'aquest informe per ampliar informació.

ASENSIO, N.; COLLADO, H.; CORTINA, A.; PIETX, J. (2005). *Opcions de custòdia del territori en finques privades. Guia pràctica per la propietat*. 2a edició. Vic: Fundació Territori i Paisatge i Xarxa de Custòdia del Territori. Disponible en format pdf a http://www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#impreses.

BASORA, X.; GORDI, J.; SABATÉ, X.; VICENTE, E. (2005). *Oportunitats per la custòdia del territori als municipis. Guia pràctica per a ajuntaments i entitats locals*. Vic: Fundació Territori i Paisatge i Xarxa de Custòdia del Territori. Disponible en format pdf a http://www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#impreses.

BASORA, X.; SABATÉ, X. (2006). *Custodia del territorio en la pràctica. Manual de introducción a una nueva estrategia participativa de conservación de la naturaleza y el paisaje*. Vic: Fundació Territori i Paisatge i Xarxa de Custòdia del Territori. Disponible en format pdf a http://www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#impreses.

CARCELLER, X. (coord.) (2006). *Instruccions tècniques per a l'avaluació ambiental de plans d'ordenació urbanística municipal*. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Disponible en format pdf a http://mediambient.gencat.net/Images/43_117016.pdf. [els criteris de custòdia del territori s'esmenten, principalment, a les pàgines 127-128].

DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES (2006). *Criteris per al desenvolupament del Programa de planejament territorial*. Disponible en pdf a http://www10.gencat.net/ptop/binaris/opusclet_criteris_tcm32-30096.pdf

DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES (2006). *Revista Espais. Monogràfic sobre els plans directors urbanístics de Catalunya*. Núm. 52 (tardor 2006).

VICENTE, E. (2004). *Manual de règim jurídic aplicable a la custòdia del territori per a ens locals*. Documents ocasionals de la Xarxa de Custòdia del Territori, 7. XCT. 50 pp. Disponible en format pdf a http://www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#ocasionals.

Serveis d'assessorament de la xct

La xct ofereix, des de la seva constitució, un servei d'assessorament per a iniciatives de custòdia en tots els aspectes tècnics i jurídics tant en la fase de disseny i negociació com en la de gestió i seguiment de l'acord de custòdia.

El servei d'assessorament és un servei adreçat a qualsevol entitat, si bé els membres hi tenen condicions econòmiques més avantatjoses.

La xct assessora les entitats de custòdia a través del seu web o bé personalitzadament de forma puntual o bé continuada:

a) Assessorament a través del web:

- Guia breu de la custòdia del territori (apartat *Què és la custòdia del territori?*)
- Informes, documents ocasionals, publicacions de la xct, protocols i models per a la pràctica de la custòdia del territori i altres (apartats *Centre de recursos – públic- i Àrea xct –exclusiu per a membres-*)
- Bibliografia, enllaços,...

b) Assessorament personalitzat puntual: (gratuït a membres per correu electrònic i telèfon)

- Consell sobre les millors opcions de custòdia del territori
- Disseny d'iniciatives de custòdia del territori
- Revisió i redacció d'acords
- Càlcul de costos
- Finançament de les iniciatives
- Implantació de sistemes de qualitat
- Assistència en cas de conflictes i desacords

c) **Assessorament continuat:** la xct fa seguiment i impuls continuat d'iniciatives de custòdia especialment innovadores mitjançant encàrrecs i acords d'assessorament amb l'entitat que les dugui a terme.

Consulteu també la possibilitat d'assessorar-vos a través dels diferents nodes d'expertesa de la Xarxa de Custòdia del Territori, empreses i professionals experts en custòdia del territori al vostre servei: www.custodiaterritori.org/experts.

Noteu que la xct dóna prioritat en assessorar les organitzacions membres però també dóna resposta a altres institucions, dins les seves possibilitats. La nostra resposta no sempre pot ser immediata.

Amb el suport regular de:

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Medi Ambient
i Habitatge**

Fundació
Territori i Paisatge
CAIXA CATALUNYA

UVIC

Organitzacions i persones membres de la xct

La **Xarxa de Custòdia del Territori** (xct*) és una organització sense ànim de lucre, fruit de la convergència de diverses organitzacions i persones que creuen en la necessitat d'impulsar el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori al nostre país.

La **custòdia del territori** entesa com a filosofia par a facilitar les iniciatives voluntàries de conservació de la natura, el paisatge i el patrimoni cultural en finques privades i municipals. Iniciatives en què una entitat de custòdia assessora al propietari per fer una gestió de la seva finca orientada a la conservació dels seus valors i recursos.

*xct: persones que tenen cura de la terra